

Sygn. akt VIII U 139/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Jolanta Łanowy - Klimek	

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2022 r. w Gliwicach

sprawy W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 stycznia 2022 r. **nr** (...) - (...) - (...) - 7/10

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu W. W. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 grudnia 2021r. i zobowiązuje organ rentowy do ustalenia jej wysokości przy zastosowaniu 24 % kwoty bazowej w części socjalnej świadczenia.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. VIII U 139/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 stycznia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. W. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że 11 czerwca 2013 r. ubezpieczonemu ustalono już prawo do emerytury górniczej, zatem brak jest podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do wnioskowanej emerytury górniczej, ponieważ przepracował ponad 30 miesięcy po uzyskaniu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. W. urodził się (...)

Decyzją (...) Oddział w Z. z 11 czerwca 2013 r. r. ubezpieczonemu przyznano od 7 sierpnia 2011 r., tj. od osiągnięcia okresu uprawniającego do świadczenia, prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek.

W treści decyzji ZUS zaliczył ubezpieczonemu 25 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Okres pracy górniczej obliczony według przeliczników wyniósł łącznie 453,9 miesięcy.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 3 grudnia 2021 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym nowy wniosek o prawo do emerytury górniczej.

Zaskarżoną decyzją 13 stycznia 2022 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalno#rentowej, tj. po osiągnięciu wieku 50 lat. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczonemu już ustalono prawo do emerytury górniczej, brak zatem podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej, która jest tożsamym świadczeniem.

Ustalono, że ubezpieczony posiada ponad 25 lat pracy górniczej.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, że ubezpieczony po przyznaniu od emerytury górniczej bez względu na wiek, podlegał zatrudnieniu ponad 30 miesięcy – praca w (...) sp. z o.o. w M. od 1 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r. i w (...) Serwis sp. z o.o. w M. od 1 maja 2019 r. do nadal.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Zgromadzona dokumentacja jest kompletna i została sporządzona w sposób rzetelny, a jej wiarygodność nie budzi wątpliwości. Nadto okoliczności faktyczne nie były sporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W. W. w dniu 3 grudnia 2021 r. złożył wniosek o prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej w miejsce dotychczas pobieranej emerytury górniczej.

Zaskarżoną decyzją (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas pobierane świadczenie.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest więc prawo ubezpieczonego do kolejnej emerytury, tj. emerytury górniczej przyznanej na innej podstawie prawnej niż uprzednio przyznane mu świadczenie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny. Przedmiotem sporu jest natomiast interpretacja przepisów ustawy emerytalnej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504).

Ubezpieczony nabył prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej.

Jak stanowi art. 50e ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Obecnie natomiast ubezpieczony zgłosił wniosek o prawo do „nowej” emerytury górniczej ze względu na osiągnięty wiek.

Zgodnie z art. 50a ust 1 ustawy emerytalno-rentowej prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a albo 50e ustawy, w sytuacji gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną w oparciu o jeden z tych przepisów.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, albowiem przepisy powołanej wyżej ustawy w rozdziale 3a zatytułowanym Emerytury górnicze przewidują kilka rodzajów takich emerytur i nie zawierają zakazu ich nabywania w oparciu o różne podstawy prawne.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 5 marca 2013 r. (sygn. akt III AUa 1117/12) podkreślił, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat). W ocenie sądu są to zatem dwa różne świadczenia.

Z kolei w uzasadnieniu postanowienia z 2 marca 2017 r. (I UZ 61/16) Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że w orzecznictwie przyjmuje się odrębność emerytur wobec różnych podstaw prawnych (tytułów) ich przyznawania, co oznacza, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W wyroku z 17 grudnia 2014 r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866) Sąd Najwyższy wskazał, iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 1 kwietnia 2014 r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428) i w postanowieniu z 20 lipca 2017 r., I UK 458/16.

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Nie można więc zgodzić się z organem rentowym, iż po stronie ubezpieczonego nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki, uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia. Ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust. 2 okres pracy górniczej, osiągnął również wiek 50 lat, co w ocenie Sądu należy uznać za spełnienie przesłanek z art. 50a ust. 2 ustawy, a zatem spełnienie przesłanek z przepisu, który w sposób odrębny statuuje nabycie prawa do emerytury górniczej od art. 50e ust. 1 (wcześniej art. 48), tj. nabycia prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek, które to świadczenie dotychczas pobierał ubezpieczony.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki – zarówno w zakresie wymaganego okresu pracy górniczej jak i wieku – do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 50a ust. 2 ustawy, tj. w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie.

W ocenie Sądu ubezpieczony po przyznaniu prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko przepracował 30 miesięcy, co również nie było okolicznością sporną pomiędzy stronami, a zatem zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej ma prawo do zastosowania korzyści w postaci 24% obowiązującej aktualnie kwoty bazowej w części socjalnej nowej emerytury.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej, poczynając od 1 grudnia 2021 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, oraz zobowiązał organ rentowy do ustalenia wysokości świadczenia z zastosowaniem do wyliczenia 24% świadczenia, to jest części socjalnej, kwoty bazowej obowiązującej w grudniu 2021 r.

Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym zgodnie z art. 148¹ k.p.c.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy-Klimek